CONCLUZIILE AVOCATULUI GENERAL YVES BOT prezentate la 17 martie 2011 [1]

1. Printr-o serie de măsuri adoptate în 2006, organizarea comună a piețelor în sectorul zahărului a fost reformată în vederea restructurării industriei zahărului în Uniunea Europeană. Aceste măsuri diferite au produs, printre altele, următoarele efecte:

— începutul anului de comercializare a fost amânat de la 1 iulie la 1 octombrie începând cu 2007, astfel încât anul de comercializare 2006/2007 a presupus, în mod excepțional, cincisprezece luni;

— pentru a ține seama de această situație excepțională, au fost alocate întreprinderilor cote tranzitorii suplimentare pentru anul de comercializare amintit;

— orice excedent produs peste cotele alocate a fost supus unei prelevări;

— întreprinderile au fost încurajate să se restructureze prin renunțarea la (o parte din) cotele lor de bază și prin dezafectarea instalațiilor lor, primind în schimb un ajutor de restructurare;

— în cazul nerespectării angajamentelor de restructurare, pe de o parte, ajutorul corespunzător trebuia să fie recuperat și, pe de altă parte, trebuia impusă o sancțiune pecuniară, care era de 30 % din cuantumul de recuperat în cazul în care încălcarea era intenționată sau rezulta dintr-o neglijență gravă.

2. Societății belgiene Beneo-Orafti SA (denumită în continuare „Beneo-Orafti”) i s-a alocat o cotă de bază, precum și o cotă tranzitorie pentru anul de comercializare 2006/2007. Aceasta s-a angajat să renunțe la cota de bază și să dezafecteze parțial instalațiile în cauză, în schimbul unui ajutor de restructurare, care i-a fost plătit. Considerând însă că această renunțare nu privește cota sa tranzitorie, societatea a produs o cantitate de sirop de inulină [2] ușor inferioară acestei din urmă cote.

1 — Limba originală: franceza.

2 — Inulina este o fibră (constituită dintr-un lanț de molecule de fructoză) prezentă în anumite plante. Aceasta se extrage din rădăcina de cicoare. Hidroliza inulinei permite obținerea fructozei, iar rezultatul acestei proces, un îndulcitor denumit sirop de inulină și guvernat de organizarea comună a piețelor în sectorul zahărului, este utilizat, prin altele, în industria agro-alimentară.

3. Bureau d'intervention et de restitution belge (BIRB) urmărește în prezent, în primul rând, să recupereze valoarea ajutorului de restructurare, în cuantum de 454,425 euro pe tonă produsă, în al doilea rând, să impună o sancțiune pecuniară echivalentă cu 30 % din cuantmul de recuperat și, în al treilea rând, să perceapă o prelevare de 500 de euro pe tonă produsă, ca producție excedentară. Beneo-Orafti se opune.

4. Tribunal de première instance de Bruxelles (Tribunalul de Primă Instanță din Bruxelles) (Belgia), sesizat cu soluționarea litigiului, adresează Curții șapte întrebări preliminare, privind, în esență, următoarele probleme:

— Beneo-Orafti putea considera cota sa tranzitorie ca independentă de cota sa de bază și, prin urmare, ca nefiind afectată de renunțarea la aceasta și de plata ajutorului de restructurare corespunzător?

— La ce moment precis angajamentele de restructurare asumate de Beneo-Orafti au devenit obligatorii pentru aceasta?

— Este permis să se procedeze în același timp la recuperarea ajutorului alocat, însoțită de o sancțiune pecuniară suplimentară, și la perceperea unei prelevări pentru producție excedentară, pentru aceleași cantități produse?

— Pe ce bază ar trebui calculate cuantumurile care trebuie eventual recuperate?

I — Reforma pieței zahărului [3]

5. Organizarea comună a piețelor zahărului a fost creată în 1967 pentru asigurarea unui venit echitabil producătorilor și pentru stabilizarea pieței. În cadrul acestei organizări, zahărul beneficia de prețuri de intervenție garantate care, între 1996 și 2006, au fost sensibil mai ridicate decât cursurile de pe piața mondială. De-a lungul timpului, Uniunea a devenit al treilea mare producător mondial, cu o producție anuală excedentară de 20 de milioane de tone, fiind supusă unor presiuni prin care se urmărea încetarea exporturilor de excedente la preț subvenționat. În 2005, o decizie a Organizației Mondiale a Comerțului (OMC) a obligat Uniunea să includă în plafonul impus exporturilor, printre altele, exporturile de zahăr peste cotă. În consecință, din 2006, Uniunea poate exporta doar 1,37 milioane de tone de zahăr alb subvenționat,

3 — A se vedea partea introductivă a raportului special nr. 6 al Curții de Conturi a Uniunii Europene intitulat „Au fost îndeplinite obiectivele principale ale reformei pieței zahărului?", disponibil pe pagina de internet http://eca.europa.eu/portal/pls/portal/docs/1/5992737.PDF.

în timp ce media anuală anterioară era de 6,5 milioane de tone.

6. Prin urmare, a fost considerată necesară o reformă pentru alinierea organizării comune a pieței la principiile noii politici agricole comune, precum și pentru păstrarea echilibrului pieței, cu respectarea obligației de limitare a exporturilor subvenționate. Principalele obiective vizau garantarea competitivității industriei zahărului prin reducerea capacității de producție nerentabilă, stabilizarea piețelor garantând totodată siguranța aprovizionării și contribuirea la asigurarea unui nivel de viață echitabil populației agricole prin atenuarea impactului economic și social asupra acestei populații în regiunile în cauză.

7. Principalele caracteristici ale reformei, pusă în aplicare în mod progresiv, erau următoarele:

— menținerea unor cote de producție reduse, completate prin cote adiționale care pot fi cumpărate de producători care se consideră concurențiali în noul mediu;

— reduceri progresive ale prețului pe tona de zahăr alb;

— reduceri progresive ale prețului minim plătit cultivatorilor pe tona de sfeclă de zahăr supusă cotei, atenuate de un mecanism de compensare parțială;

— suspendarea mecanismului de restituiri la export aplicat exporturilor supuse cotei;

— un fond de restructurare temporară, finanțat printr-o contribuție datorată de producători pe cota lor și destinat, în esență, finanțării diferitelor ajutoare care pot fi plătite pentru renunțarea voluntară la cotele de producție:

— ajutor de restructurare plătit producătorilor care renunță la producția supusă cotei și elimină cotele respective;

— ajutor pentru diversificare destinat încurajării punerii în aplicare a unor soluții de înlocuire în regiunile afectate de restructurarea industriei zahărului;

— ajutor tranzitoriu acordat rafinăriilor pentru a le permite să se adapteze la restructurare.

II — Cadrul juridic

A — *Regulamentul (CE) nr. 318/2006*

8. Regulamentul (CE) nr. 318/2006 [4] modifică în profunzime organizarea comună a pieţelor în sectorul zahărului, abrogând şi înlocuind regulamentului de bază anterior [5].

9. Articolul 1 alineatul (2) din Regulamentul nr. 318/2006 prevede că anul de comercializare pentru produsele reglementate de organizarea comună a pieţelor în sectorul zahărului începe la 1 octombrie şi se încheie la 30 septembrie anul următor, cu excepţia anului de comercializare 2006/2007, care începe la 1 iulie 2006 şi se încheie la 30 septembrie 2007 [6].

10. Articolul 7 din acest regulament (care figurează în capitolul 2, intitulat „Producţia reglementată de cote", din titlul II „Piaţa internă") precizează, la alineatul (1), că cotele naţionale şi regionale de fabricare a zahărului, izoglucozei şi siropului de inulină se stabilesc în anexa III la regulamentul menţionat şi prevede, la alineatul (2) primul paragraf, că statele membre atribuie o cotă fiecărei întreprinderi desemnate, producătoare de zahăr, izoglucoză sau sirop de inulină, aflată pe teritoriul lor.

11. În acelaşi capitol, articolul 10 din Regulamentul nr. 318/2006, intitulat „Gestionarea cotelor", prevede ajustări ale cotelor stabilite în anexa III la acesta pentru fiecare an de comercializare, cu un procent comun de reducere începând cu 2010/2011.

12. Capitolul 3 din titlul II din Regulamentul nr. 318/2006 se intitulează „Producţia peste cotă" şi cuprinde articolele 12-15. Potrivit articolului 15 alineatul (1), o taxă pe excedent se percepe la cantităţile de zahăr, de izoglucoză sau de sirop de inulină produse pe parcursul unui an de comercializare, care sunt excedentare în raport cu cotele atribuite şi care nu

4 — Regulamentul Consiliului din 20 februarie 2006 privind organizarea comună a pieţelor în sectorul zahărului (JO L 58, p. 1, Ediţie specială, 03/vol. 70, p. 77). Acest regulament a fost abrogat, ulterior perioadei relevante pentru situaţia de fapt din acţiunea principală, prin Regulamentul (CE) nr. 1234/2007 al Consiliului din 22 octombrie 2007 de instituire a unei organizări comune a pieţelor agricole şi privind dispoziţii specifice referitoare la anumite produse agricole (Regulamentul unic OCP) (JO L 299, p. 1), care reia totuşi numeroase dispoziţii ale Regulamentului nr. 318/2006 (a se vedea tabelul de corespondenţă din anexa XXII la acest din urmă regulament, punctul 40).

5 — Şi anume, Regulamentul (CE) nr. 1260/2001 al Consiliului din 19 iunie 2001 privind organizarea comună a pieţelor în sectorul zahărului (JO L 178, p. 1), în temeiul căruia anul de comercializare începea la 1 iulie şi se încheia la 30 iunie anul următor [articolul 1 alineatul (2) litera (m)] [a se vedea considerentele (2) şi (3) ale Regulamentului nr. 318/2006].

6 — Conform expunerii de motive care însoţeşte propunerea de regulament prezentată Consiliului Uniunii Europene de către Comisia Europeană [COM(2005) 263 final], amânarea datei de începere a anului de comercializare a zahărului, de la 1 iulie la 1 octombrie, avea drept scop „facilitarea punerii în aplicare a reducerilor de preţuri" (a se vedea punctul 2.2).

sunt supuse unuia dintre mecanismele prevăzute la articolele 12-14 (și anume, în esență, utilizarea pentru fabricarea anumitor produse industriale, reportarea în anul de comercializare următor, aprovizionarea regiunilor ultraperiferice sau exportul în anumite limite cantitative). Conform considerentului (18) al regulamentului menționat, scopul taxei este de a preveni, pentru cantitățile care nu îndeplinesc condițiile aplicabile acestor mecanisme, „acumularea pe piață a acestor cantități prejudiciabile".

13. Articolul 15 alineatul (2) din Regulamentul nr. 318/2006 precizează că taxa pe excedent se stabilește „la un nivel suficient de ridicat pentru a evita acumularea cantităților menționate la alineatul (1)".

14. Articolul 15 alineatul (3) din acest regulament precizează că această taxă se percepe de statele membre. Chiar dacă nu pare să existe nicio dispoziție, comparabilă cu cea prevăzută la articolul 11 alineatul (3) din Regulamentul (CE) nr. 320/2006 [7] (a se vedea punctul 27 din prezentele concluzii), care să prevadă o restituire a sumelor prelevate, taxa în discuție face parte din resursele proprii ale Uniunii [8].

15. Articolul 44 din Regulamentul nr. 318/2006 [anunțat în considerentul (43) al acestuia] autorizează Comisia să adopte măsuri tranzitorii, în special pentru facilitarea tranziției de la situația pieței în cursul anului de comercializare 2005/2006 la anul de comercializare 2006/2007 și, în general, tranziția de la regimul anterior la noul regim.

16. În sfârșit, articolul 46 din acest regulament precizează, printre altele, că titlul II din regulamentul menționat se aplică până la sfârșitul anului de comercializare 2014/2015.

B — *Regulamentul (CE) nr. 320/2006*

17. Considerentele Regulamentului nr. 320/2006 prevăd, printre altele, după cum urmează:

„(1) […] Pentru a alinia regimul comunitar de producție și comercializare a zahărului

7 — Regulamentul Consiliului din 20 februarie 2006 de instituire a unui regim temporar de restructurare a industriei zahărului în Comunitatea Europeană și de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1290/2005 privind finanțarea politicii agricole comune (JO L 58, p. 42, Ediție specială, 03/vol. 70, p. 118)

8 — A se vedea, pentru perioada în cauză, articolul 2 alineatul (1) litera (a) din Decizia 2000/597/CE, Euratom a Consiliului din 29 septembrie 2000 privind sistemul de resurse proprii al Comunităților Europene (JO L 253, p. 42, Ediție specială, 01/vol. 02, p. 206), respectiv din Decizia 2007/436/CE, Euratom a Consiliului din 7 iunie 2007 privind sistemul de resurse proprii al Comunităților Europene (JO L 163, p. 17).

la cerințele internaționale și pentru a-i garanta competitivitatea pe viitor, este necesar să se inițieze un proces amplu de restructurare a sectorului în vederea unei reduceri semnificative a capacității de producție nerentabilă în Comunitate. În acest scop, pentru a garanta realizarea unei noi organizări comune a pieței zahărului cu o funcționare armonioasă, ar trebui mai întâi instituit un regim temporar, distinct și autonom, de restructurare a industriei zahărului în Comunitate. În cadrul acestui regim, cotele ar trebui să fie reduse astfel încât să se țină seama de interesele legitime ale industriei zahărului, ale producătorilor de sfeclă de zahăr, trestie de zahăr și cicoare și ale consumatorilor din Comunitate.

(2) Ar trebui instituit un fond temporar de restructurare pentru a finanța măsurile de restructurare a industriei zahărului în Comunitate. [...]

[...]

(4) Măsurile de restructurare prevăzute de prezentul regulament ar trebui finanțate prin perceperea unor cuantumuri temporare de la producătorii de zahăr, izoglucoză și sirop de inulină care vor beneficia, în final, de procesul de restructurare. [...]

(5) Ar trebui instituit un stimulent economic important sub forma unui ajutor adecvat de restructurare, destinat întreprinderilor care au cea mai scăzută productivitate, astfel încât acestea să își abandoneze producția care face obiectul cotei. În acest sens, ar trebui instituit un ajutor de restructurare care să conducă la abandonarea producției de zahăr supusă cotei și la renunțarea la cotele în cauză și care să permită, în același timp, să se țină seama de angajamentele sociale și de mediu asociate abandonării producției. Ajutorul ar trebui să fie disponibil pe parcursul a patru ani de comercializare, astfel încât să se obțină o reducere a producției suficientă pentru a se ajunge la o situație de echilibru a pieței în Comunitate.

[...]"

18. Potrivit articolului 2 punctul 6 din Regulamentul nr. 320/2006, se înțelege prin „«cotă», orice cotă aplicabilă producției de zahăr, de izoglucoză și de sirop de inulină" alocată unei întreprinderi în conformitate, printre altele, cu articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 318/2006.

19. Articolul 3 alineatul (1) din Regulamentul nr. 320/2006 prevede că orice întreprindere

producătoare de zahăr, de izoglucoză sau de sirop de inulină căreia i-a fost atribuită o cotă înainte de 1 iulie 2006 poate beneficia de un ajutor de restructurare pentru fiecare tonă de cotă eliminată, cu condiția ca, în cursul unuia dintre anii de comercializare cuprinși între 2006/2007 și 2009/2010, să renunțe la cota sa sau la o parte din aceasta, potrivit celor trei situații menționate la literele (a)-(c). Condiția prevăzută la litera (b), relevantă pentru acțiunea principală, este ca întreprinderea să renunțe la cota pe care a atribuit-o uneia sau mai multora dintre uzinele sale, să dezafecteze parțial instalațiile de producție ale uzinelor în cauză și să nu utilizeze instalațiile de producție rămase ale uzinelor în cauză pentru fabricarea de produse care intră sub incidența organizării comune a piețelor în sectorul zahărului [condiția menționată la litera (a) este ca întreprinderea să renunțe la o asemenea cotă dezafectând integral instalațiile în cauză și cea menționată la litera (c) este ca aceasta să renunțe la o parte dintr-o asemenea cotă și să nu utilizeze instalațiile în cauză pentru rafinarea zahărului brut, condiție care nu implică, așadar, dezafectarea instalațiilor].

20. Articolul 3 alineatul (2) din Regulamentul nr. 320/2006 prevede, printre altele, că ajutorul de restructurare se acordă pentru anul de comercializare pentru care cotele sunt eliminate în conformitate cu alineatul (1) din acest regulament și exclusiv proporțional cu cantitatea de cote eliminate care nu sunt reatribuite.

21. Potrivit articolului 3 alineatul (4) din regulamentul menționat, dezafectarea parțială a instalațiilor de producție presupune, printre altele, oprirea definitivă și totală a producției de zahăr, izoglucoză sau sirop de inulină în instalațiile de producție în cauză și dezafectarea instalațiilor de producție care nu vor mai fi folosite pentru noi producții și care au fost destinate fabricării produselor menționate.

22. În sfârșit, articolul 3 alineatul (5) din Regulamentul nr. 320/2006 precizează că cuantumul ajutorului de restructurare pentru fiecare tonă de cotă eliminată este, în cazul prevăzut la alineatul (1) litera (b), de 547,50 euro pentru anul de comercializare 2006/2007 sau 2007/2008 [în cazul prevăzut la alineatul (1) litera (a), acest cuantum este de 730 de euro și în cazul prevăzut la alineatul (1) litera (c) de 255,50 euro, pentru aceiași ani de comercializare. Pentru următorii doi ani, cuantumurile sunt reduse progresiv].

23. Potrivit articolului 5 alineatul (1) din Regulamentul nr. 320/2006, statele membre adoptă decizia de acordare a ajutorului de restructurare privind anul de comercializare 2006/2007 până la 30 septembrie 2006 (regula generală pentru anii de comercializare următori fiind că statele membre decid până la sfârșitul lunii februarie a anului anterior anului de comercializare).

24. Articolul 5 alineatul (2) din acest regulament precizează că acest ajutor este acordat în cazul în care statul membru, după o verificare minuțioasă, stabilește că cererea și planul de restructurare conțin elementele prevăzute,

că măsurile și activitățile descrise în acest plan sunt conforme cu legislațiile comunitară și națională relevante și că resursele financiare necesare sunt disponibile în cadrul fondului de restructurare, pe baza informațiilor obținute de la Comisie.

25. Potrivit articolului 11 alineatul (1) din regulamentul menționat, întreprinderile care dețin o cotă plătesc, pe an de comercializare și pe tonă de cotă, un cuantum temporar pentru restructurare. Totuși, cotele eliminate de o întreprindere la începutul unui an de comercializare în conformitate cu articolul 3 alineatul (1) din Regulamentul nr. 320/2006 nu fac obiectul plății acestui cuantum pentru respectivul an de comercializare și nici pentru următorii ani de comercializare.

26. Articolul 11 alineatul (2) din acest regulament precizează că, pentru zahăr și sirop de inulină, cuantumul respectiv este stabilit la 126,40 euro pe tonă de cotă pentru anul de comercializare 2006/2007.

27. Potrivit articolului 11 alineatul (3) primul paragraf din regulamentul menționat, statele membre trebuie să plătească Uniunii cuantumul temporar pentru restructurare pe care urmează să îl perceapă în teritoriile lor respective.

C — *Regulamentul (CE) nr. 493/2006*

28. Considerentul (10) al Regulamentului (CE) nr. 493/2006 [9] arată că, întrucât se stabilește că anul de comercializare 2006/2007 începe la 1 iulie 2006 și se termină la 30 septembrie 2007, cuprinzând astfel cincisprezece luni, este necesar să se prevadă pentru acest an de comercializare o creștere a cotelor, luând în considerare și cele trei luni care se adaugă, în vederea asigurării unei atribuiri corespunzătoare celei din anii de comercializare precedenți și următori, aceste cote tranzitorii trebuind să acopere producția de zahăr de la începutul anului de comercializare 2006/2007, care provine din sfecla semănată înainte de 1 ianuarie 2006.

29. În conformitate cu articolul 9 alineatul (3) [10] din Regulamentul nr. 493/2006, pentru anul de comercializare 2006/2007, se atribuie statelor membre o cotă tranzitorie de sirop de inulină de 80 180 de tone de substanță uscată, exprimate în echivalent de zahăr alb/izoglucoză, în funcție de repartizarea prevăzută în partea C din anexa II la acest regulament.

30. Articolul 9 alineatul (4) literele (a) și (b) din regulamentul menționat prevede că

9 — Regulamentul Comisiei din 27 martie 2006 de stabilire a măsurilor tranzitorii în cadrul reformei organizării comune a pieței în sectorul zahărului și de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 1265/2001 și (CE) nr. 314/2002 (JO L 89, p. 11, Ediție specială, 03/vol. 71, p. 94).

10 — Alineatele (1) și (2) ale acestui articol prevăd cotele tranzitorii de zahăr, respectiv de izoglucoză produse din sfecla semănată înainte de 1 ianuarie 2006.

această cotă tranzitorie nu se supune plății cuantumului temporar de restructurare prevăzut la articolul 11 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 320/2006 și nu poate beneficia de plata ajutoarelor prevăzute de acest din urmă regulament.

31. Potrivit articolului 9 alineatul (5) din Regulamentul nr. 493/2006, statele membre atribuie cote tranzitorii, în funcție de criterii obiective și astfel încât să asigure egalitatea de tratament între producători și să evite denaturarea pieței și a concurenței, întreprinderilor desemnate, producătoare de zahăr, de izoglucoză sau de sirop de inulină stabilite pe teritoriul acestora.

D — *Regulamentul (CE) nr. 967/2006*

32. Potrivit articolului 1 din Regulamentul (CE) nr. 967/2006 [11], acesta stabilește condițiile de utilizare sau de reportare a cantităților de zahăr, de izoglucoză și de sirop de inulină produse peste cotă, precum și normele privind prelevarea pe excedent în conformitate cu capitolul 3 din titlul II din Regulamentul (CE) nr. 318/2006 [12].

33. Articolul 3 alineatul (1) din Regulamentul nr. 967/2006 stabilește prelevarea prevăzută la articolul 15 din Regulamentul nr. 318/2006 la 500 de euro pe tonă. Acest nivel este explicat în considerentul (3) al Regulamentului nr. 967/2006 după cum urmează:

„Este necesară stabilirea valorii prelevării la un nivel ridicat pentru a evita acumularea cantităților produse în surplus față de cotă și care sunt susceptibile de a perturba piața. În acest scop, pare adecvată o valoare fixă, la nivelul drepturilor integrale de import pentru zahărul alb."

34. Articolul 4 alineatul (1) din același regulament prevede că prelevarea este încasată de la producător pe excedentul produs în surplus față de cota de producție pentru un an de comercializare dat, sub rezerva anumitor excepții care corespund, în esență, celor indicate la articolul 15 din Regulamentul nr. 318/2006 [13], dar care este evident că nu privesc situația din speță.

E — *Regulamentul (CE) nr. 968/2006*

35. Potrivit articolului 1 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 968/2006 [14], acesta

11 — Regulamentul Comisiei din 29 iunie 2006 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (CE) nr. 318/2006 al Consiliului privind producția peste cotă în sectorul zahărului (JO L 176, p. 22, Ediție specială, 03/vol. 73, p. 42).

12 — A se vedea punctul 12 din prezentele concluzii.

13 — *Idem*.

14 — Regulamentul Comisiei din 27 iunie 2006 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (CE) nr. 320/2006 al Consiliului de instituire a unui regim temporar de restructurare a industriei zahărului în Comunitatea Europeană (JO L 176, p. 32, Ediție specială, 03/vol. 73, p. 52).

definește normele de aplicare a măsurilor prevăzute la articolele 3 și 6-9 din Regulamentul nr. 320/2006. Articolul 1 alineatul (2) primul paragraf din Regulamentul nr. 968/2006 precizează că se aplică definițiile prevăzute la articolul 2 din Regulamentul nr. 320/2006.

36. Potrivit articolului 3 din Regulamentul nr. 968/2006, începând cu anul de comercializare pentru care se renunță la cotă în conformitate cu articolul 3 din Regulamentul (CE) nr. 320/2006, nicio producție de zahăr, de izoglucoză sau de sirop de inulină nu poate fi considerată drept o producție pe baza acestei cote în ceea ce privește fabricile în cauză.

37. Articolul 10 din Regulamentul nr. 968/2006 precizează procedura de acordare a ajutorului de restructurare, indicând, printre altele, că Comisia evaluează resursele financiare disponibile și că statele membre informează solicitanții cu privire la soluționarea cererii lor, la expirarea termenului stabilit la articolul 5 alineatul (1) din Regulamentul nr. 320/2006, și anume, pentru anul de comercializare 2006/2007, la 30 septembrie 2006.

38. Articolul 11 alineatul (1) din Regulamentul nr. 968/2006 prevede:

„Imediat după acordarea ajutorului de restructurare, beneficiarul este obligat să îndeplinească toate măsurile prezentate detaliat în planul de restructurare aprobat și să respecte angajamentele incluse în cererea de acordare a ajutorului de restructurare."

39. Articolul 26 alineatul (1) din acest regulament prevede că, în cazul în care un beneficiar nu respectă una sau mai multe obligații care îi revin în conformitate cu planul de restructurare, cu planul de afaceri sau cu programul național de restructurare, partea din ajutorul acordat în conformitate cu obligația sau obligațiile în cauză este recuperată, cu excepția cazului de forță majoră.

40. Potrivit articolului 27 din acest regulament:

„(1) În cazul în care beneficiarul nu respectă una sau mai multe din obligațiile sale în conformitate cu planul de restructurare, cu planul de afaceri sau cu programul național de restructurare, acesta trebuie să achite o sancțiune pecuniară care corespunde la 10 % din suma de recuperat în conformitate cu articolul 26.

(2) Sancțiunile impuse în conformitate cu alineatul (1) nu se aplică în cazul în care întreprinderea poate demonstra, la cererea autorității competente, că acel caz de neconformitate este un caz de forță majoră [...]

(3) În cazul în care neconformitatea este intenționată sau rezultă dintr-o neglijență gravă, beneficiarul este obligat să plătească o sumă echivalentă cu 30 % din suma de recuperat în conformitate cu articolul 26."

III — Acțiunea principală și întrebările preliminare

41. La 27 iulie 2006, Beneo-Orafti a obținut din partea autorităților competente belgiene, pentru anul de comercializare 2006/2007, o cotă de bază de 131 330 de tone și o cotă tranzitorie de 32 833 de tone de sirop de inulină [15]. Scrisoarea prin care era informată cu privire la aceste două atribuiri preciza, printre altele, că cota tranzitorie era egală cu 3/12 din cota de bază și servea drept „compensație" pentru prelungirea cu trei luni a duratei anului de comercializare 2006/2007 [16].

42. În aceeași zi, Beneo-Orafti a introdus la aceleași autorități o cerere de acordare a ajutorului de restructurare, renunțând în schimb la cota sa de bază (însă nu, potrivit afirmațiilor sale, la cota tranzitorie). La 18 august 2006, autoritățile belgiene au răspuns că cererea era considerată completă. La 18 septembrie 2006, acestea au informat societatea cu privire la admisibilitatea cererii sale și au notificat Comisia în acest sens.

43. La 29 septembrie 2006, Comisia a informat statele membre cu privire la faptul că resursele financiare estimate a fi disponibile în cadrul fondului de restructurare provizorie erau suficiente pentru acordarea ajutorului de restructurare pentru toate cererile privind anii de comercializare 2006/2007 și considerate admisibile de statele membre [17].

44. Din concluziile societății Beneo-Orafti prezentate în fața Tribunal de première instance de Bruxelles reiese că, la 20 octombrie 2006, au avut loc discuții între Beneo-Orafti și autoritățile belgiene, în cursul cărora Beneo-Orafti le-a informat pe acestea cu privire la „intenția sa fermă de a-și utiliza cota tranzitorie, fără a ține seama de cererea sa de ajutor de restructurare în raport cu cota sa de bază obișnuită", iar autoritățile belgiene au subliniat existența unor riscuri „nespecificate" în cazul punerii în aplicare a acestei intenții.

45. Beneo-Orafti a început o producție de sirop de inulină la 21 noiembrie 2006.

46. Prin scrisoarea din 23 noiembrie 2006, ministrul belgian competent a informat Beneo-Orafti că nu putea emite o

15 — În cele două situații, cifra reprezintă aproximativ 61 % fie din cota de bază, fie din cota tranzitorie de sirop de inulină atribuită Regatului Belgiei potrivit anexei III la Regulamentul nr. 318/2006 (și anume 215 247 de tone), respectiv părții C din anexa II la Regulamentul nr. 493/2006 (53 812 tone). Cota tranzitorie, indiferent că este vorba de cea atribuită Regatului Belgiei sau de cea alocată de acest stat membru societății Beneo-Orafti, reprezintă 25 % din cota de bază relevantă, care corespunde astfel prelungirii cu 25 % a duratei anului de comercializare 2006/2007 în raport cu anii de comercializare anteriori și ulteriori.

16 — A se vedea anexa 8 la observațiile Beneo-Orafti (p. 2).

17 — JO C 234, p. 9. Poate fi interesant de observat că, potrivit raportului Curții de Conturi menționat la nota de subsol 3, *toate* cotele de bază de sirop de inulină atribuite inițial în Uniune pentru anii de comercializare 2006-2007 (care nu priveau, în fapt, decât Regatul Belgiei și, într-o mai mică măsură, Regatul Țărilor de Jos și Republica Franceză) au fost eliminate începând cu acești ani de comercializare, astfel încât nicio cotă de sirop de inulină nu a fost păstrată și nici nu a fost acordată pentru oricare dintre anii de comercializare următori (a se vedea anexa II secțiunea B).

apreciere juridică incontestabilă în privința compatibilității unei asemenea producții cu condițiile pentru obținerea ajutorului de restructurare. Aceasta a propus să inițieze un demers pe lângă Comisie pentru clarificarea problemei sau să însoțească Beneo-Orafti în cadrul unui asemenea demers, informând-o că, în cazul în care nu ar dori să ridice problema în fața Comisiei, societatea ar fi considerată ca neavând intenția de a produce volumul din cota tranzitorie. Prin aceeași scrisoare, ministrul a avertizat Beneo-Orafti cu privire la riscul la care se expunea de a trebui să ramburseze sumele percepute în mod necuvenit în cazul în care producea totuși acest volum fără a fi obținut mai întâi un aviz favorabil din partea Comisiei.

47. Între 21 noiembrie și 13 decembrie 2006, Beneo-Orafti a produs 27 756,986 tone de sirop de inulină.

48. La 18 ianuarie 2007, autoritățile belgiene au informat Beneo-Orafti că îi fusese acordat un ajutor de 59 679 771,50 euro [18].

49. Sesizată de către autoritățile belgiene ca urmare a întrebărilor adresate de BIRB la 19 februarie 2007, Comisia a răspuns, la 20 martie 2007, că cotele tranzitorii nu reprezentau decât o extindere a cotelor de bază. Potrivit Comisiei, o întreprindere care a renunțat la cota sa de bază în cadrul regimului de restructurare nu putea continua să producă în funcție de cota tranzitorie. Această informație a fost comunicată BIRB la 3 aprilie 2007.

50. La 9 iulie 2007, BIRB a adresat Beneo-Orafti o scrisoare prin care se preciza că aceasta nu era nici o punere în întârziere și nici o decizie, reluând poziția Comisiei și arătând că Beneo-Orafti ar datora o prelevare de 13 878 493 de euro asupra producției de zahăr peste cotă, cu excepția situației în care aceasta justifică faptul că și-a respectat obligațiile.

51. La 13 august 2007, BIRB a pus Beneo-Orafti în întârziere pentru rambursarea sumei de 16 397 508,87 euro, sumă compusă din 12 613 468,36 euro, corespunzătoare ajutorului perceput raportat la cantitatea produsă în cadrul cotei tranzitorii, majorată cu 30 % ca sancțiune care trebuie percepută în conformitate cu articolul 27 alineatul (3) din Regulamentul nr. 968/2006.

52. La 13 decembrie 2007, BIRB a pus Beneo-Orafti în întârziere pentru plata sumei de 13 878 493 de euro corespunzătoare prelevării asupra producției peste cotă, menționată în scrisoarea din 9 iulie 2007.

53. Sumele menționate mai sus și modul de calcul al acestora se pot rezuma sub forma unui tabel:

18 — Pentru calculul acestei sume și al celor care urmează, a se vedea tabelul de la punctul 53 din prezentele concluzii.

Descriere	Sume acordate (euro)	Sume solicitate (euro)
Ajutor total de restructurare [cantitate eliminată de 131 330,3 tone × 547,50 € – articolul 3 alineatul (5) din Regulamentul nr. 320/2006]	71 903 339,25	
Ajutor care revine Beneo-Orafti (ajutor total × 83 % – restul revenind producătorilor și subcontractanților)	59 679 771,50	
Prelevare asupra producției peste cotă [cantitate produsă × 500 € – articolul 3 alineatul (1) din Regulamentul nr. 967/2006]		13 878 493
Ajutor recuperat (cantitate produsă × 547,50 € × 83 % – articolul 26 din Regulamentul nr. 968/2006)		12 613 468,36
Sancțiune pentru neconformitate intenționată sau neglijență gravă [ajutor recuperat × 30 % – articolul 27 alineatul (3) din Regulamentul nr. 968/2006]		3 784 040,51
Sumă totală solicitată societății Beneo-Orafti		30 276 001,87
Diferența dintre sumele acordate și sumele solicitate (59 679 771,50 € – 30 276 001,87 €)	29 403 769,63	

54. Întrucât Beneo-Orafti se opune plății sumelor solicitate (13 878 493 de euro și 16 397 508,87 euro), BIRB a sesizat Tribunal de première instance de Bruxelles.

55. Tribunal de première instance de Bruxelles a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) Cotele tranzitorii atribuite unei întreprinderi producătoare de zahăr pe baza articolului 9 din Regulamentul nr. 493/2006 […] sunt scutite de regimul temporar de restructurare stabilit prin Regulamentul nr. 320/2006 […] și prin Regulamentul nr. 968/2006 […], dat fiind faptul că aceste cote:

a) nu se supun plății cuantumului temporar de restructurare;

b) nu beneficiază de plata ajutoarelor de restructurare și

c) nu sunt cote în sensul Regulamentului nr. 320/2006 […] astfel cum sunt definite la articolul 2 punctul 6 din acest regulament?

2) Chiar dacă răspunsul la întrebarea precedentă este negativ, cotele tranzitorii sunt cote complete, independente de cotele de bază obișnuite, dat fiind faptul că:

a) cotele tranzitorii sunt atribuite pe baza articolului 9 din Regulamentul nr. 493/2006 […], iar nu pe baza articolului 7 din Regulamentul nr. 318/2006 […];

b) criteriile de atribuire a cotelor tranzitorii sunt diferite de criteriile de atribuire a cotelor de bază obișnuite și

c) cotele tranzitorii sunt măsuri tranzitorii destinate să faciliteze tranziția de la fostul regim al pieței zahărului către noul regim al acestei piețe a Comunității și, în consecință, nu se aplică, în principiu, decât pentru anul de comercializare 2006/2007?

3) Dacă răspunsul la una dintre cele două întrebări precedente (sau la amândouă) este afirmativ, o întreprindere producătoare de zahăr care a solicitat ajutor de restructurare pentru anul de comercializare 2006/2007 în conformitate cu articolul 3 din Regulamentul nr. 320/2006 […] are dreptul de a beneficia de o cotă

tranzitorie atribuită pentru anul de comercializare 2006/2007 în conformitate cu articolul 9 din Regulamentul (CE) nr. 493/2006?

4) Dacă răspunsul la întrebarea precedentă este negativ, sancțiunea aplicată poate consta [într]-o recuperare a părții din ajutorul de restructurare acordat și o recuperare a cotei tranzitorii[19]?

Cum trebuie calculat cuantumul recuperării prevăzute la articolul 26 alineatul (1) [din Regulamentul nr. 968/2006] și sancțiunea prevăzută la articolul 27 [din acest] regulament [...], în cazul în care o întreprindere producătoare de zahăr a primit un ajutor de restructurare (pentru anul de comercializare 2006/2007) și și-a utilizat cota tranzitorie (pentru care nu a fost acordat niciun ajutor de restructurare)?

Calculul acestui cuantum și al acestei sancțiuni trebuie să ia în considerare toate sau o parte din elementele următoare:

a) costurile suportate de întreprinderea producătoare de zahăr respectivă pentru dezafectarea instalațiilor sale de producție?

b) pierderile suportate de întreprinderea producătoare de zahăr respectivă ca urmare a renunțării sale la cota de bază obișnuită?

c) faptul că cota tranzitorie este o măsură punctuală și tranzitorie care permite doar producția pentru anul de comercializare 2006/2007, dar care nu se aplică celorlalți ani de comercializare (cu excepția cotei tranzitorii de zahăr)?

d) calculul unui cuantum de recuperare care nu ia în considerare elementele menționate la literele (a)-(c) de mai sus constituie o încălcare a principiului proporționalității?

5) Făcând abstracție de întrebările precedente, când își produc efectele angajamentele asumate în temeiul unui plan de restructurare, cu alte cuvinte când devin obligatorii pentru solicitant?

a) la începutul anului de comercializare pentru care solicitantul a prezentat cererea sa de acordare a ajutorului de restructurare?

b) cu ocazia prezentării cererii către autoritatea națională competentă?

19 — Noțiunea de recuperare a cotei tranzitorii, formulare propusă, se pare, de Beneo-Orafti, nu este foarte clară. Aceasta pare să privească, într-un mod oarecum imprecis, faptul că respectivele cantități produse de Beneo-Orafti și considerate de aceasta ca acoperite de cota sa tranzitorie nu au fost apreciate ca intrând sub incidența unei cote autorizate, astfel încât au făcut obiectul unei prelevări asupra excedentului.

c) cu ocazia notificării de către autoritatea națională competentă a împrejurării că cererea este considerată completă?

d) cu ocazia notificării de către autoritatea națională competentă a împrejurării că cererea este considerată admisibilă pentru acordarea unui ajutor de restructurare?

e) cu ocazia notificării de către autoritatea națională competentă a deciziei sale de acordare a unui ajutor de restructurare?

6) Dacă răspunsul la prima sau la a doua întrebare (sau la ambele) este afirmativ, o întreprindere producătoare de zahăr căreia i-a fost atribuită o cotă tranzitorie pentru anul de comercializare 2006/2007 este autorizată să facă uz de această cotă pe parcursul anului de comercializare, chiar dacă acestei întreprinderi i s-a acordat un ajutor de restructurare în raport cu cota sa de bază obișnuită începând cu anul de comercializare 2006/2007?

7) Dacă răspunsul la prima, la a doua și la a șasea întrebare este negativ, o autoritate națională competentă a unui stat membru este autorizată, în caz de nerespectare a angajamentelor în cadrul planului de restructurare, să cumuleze recuperarea ajutorului de restructurare și sancțiunea în conformitate cu articolele 26 și 27 din Regulamentul nr. 968/2006 […] cu impunerea unei prelevări asupra excedentelor în conformitate cu articolul 4 din Regulamentul (CE) nr. 967[/2006] sau acest cumul de sancțiuni încalcă principiile «*non bis in idem*», al proporționalității și al nediscriminării?"

56. Beneo-Orafti, guvernul belgian și Comisia au prezentat observații scrise și orale.

IV — Analiza noastră

57. Astfel cum am arătat în introducerea la prezentele concluzii, cele șapte întrebări preliminare, formulate foarte detaliat, privesc patru aspecte ale litigiului, pe care ne propunem să le abordăm în ordinea următoare: în primul rând, problema relației dintre cotele tranzitorii și cotele de bază eliminate (ale căror diferite aspecte sunt invocate prin intermediul primelor trei întrebări și prin intermediul celei de a șasea întrebări; în al doilea rând, problema momentului în care o întreprindere solicitantă a unui ajutor de restructurare este obligată prin angajamentele sale în această privință (a cincea întrebare); în al treilea rând, problema dacă este permis cumulul măsurilor de recuperare, de sancționare și de prelevare solicitate de BIRB (prima parte a celei de a patra întrebări și a șaptea întrebare) și, în al patrulea rând, problema modului de calcul al

cuantumului de recuperat, dacă este cazul (a doua parte a celei de a patra întrebări).

58. Cu ocazia examinării acestor întrebări, trebuie să se observe că problemele invocate rezultă din împrejurările excepționale care au caracterizat anul de comercializare 2006/2007, și anume, pe de o parte, existența unor cote tranzitorii și, pe de altă parte, adoptarea deciziilor de acordare a ajutorului de restructurare după începerea anului de comercializare. Întrucât aceste elemente lipsesc din anii de comercializare ulteriori, interpretarea care va fi oferită de Curte în prezenta cauză va avea, după toate probabilitățile, efecte reduse asupra procedurilor referitoare la acești alți ani de comercializare.

A — *Relația dintre cotele tranzitorii și cotele de bază eliminate*

59. Primele trei întrebări și a șasea întrebare adresate de instanța de trimitere se pot rezuma după cum urmează. În primul rând, cotele tranzitorii sunt independente de cotele de bază, fie pentru că sunt scutite de regimul temporar de restructurare, fie pentru un alt motiv? În al doilea rând, în cazul în care acestea ar fi independente de cotele de bază, o întreprindere căreia i s-a acordat o cotă tranzitorie ar fi împiedicată să utilizeze această cotă, fie pentru faptul că a solicitat un ajutor de restructurare, fie pentru faptul că i s-a acordat un asemenea ajutor?

60. În ceea ce privește prima parte a acestei întrebări, au fost prezentate Curții argumente contradictorii. În ceea ce o privește, Beneo-Orafti invocă modul de redactare a anumitor dispoziții relevante pentru a afirma că cotele tranzitorii sunt scutite de regimul temporar de restructurare și autonome în raport cu cotele de bază. În schimb, guvernul belgian și Comisia se întemeiază pe obiectivul reformei și pe rațiunea de a fi a cotelor tranzitorii pentru apărarea punctului de vedere opus.

61. Considerăm că, efectiv, obiectivul și rațiunea de a fi menționate operează în mod clar în favoarea unei analize potrivit căreia cotele tranzitorii ar trebui să fie considerate ca o extindere a cotelor de bază, fără a putea fi exploatate independent de acestea, chiar dacă natura lor implică, în anumite privințe, un tratament specific detaliat.

62. În primul rând, din reglementare reiese în mod clar că cota tranzitorie a fost instituită pentru a evita ca volumul cotei de bază, calculat în funcție de un an de comercializare obișnuit de douăsprezece luni, să se dovedească insuficient pentru un an de comercializare care trebuia să dureze, în mod excepțional, cincisprezece luni [20]. Prin crearea acesteia,

20 — A se vedea considerentul (10) al Regulamentului nr. 493/2006.

este vorba, așadar, despre o creștere cu 25 % a cotei de bază [21], corespunzătoare prelungirii cu 25 % a duratei anului de comercializare.

63. În al doilea rând, tot din reglementare reiese că scopul mecanismelor instituite pentru asigurarea restructurării industriei zahărului era acela de a încuraja întreprinderile să renunțe definitiv și total la producție și să dezafecteze instalațiile corespunzătoare [22]. Renunțarea trebuia să fie efectivă „[î]ncepând cu anul de comercializare pentru care se renunță la cotă” [23]. Ar părea incoerent cu acest obiectiv să se permită întreprinderilor să declare renunțarea la cota lor pentru anul de comercializare 2006/2007 și să primească ajutoarele corespunzătoare utilizând totodată 20 % din această cotă cumulată (cota de bază la care se adaugă cota tranzitorie) în cursul aceluiași an de comercializare.

64. În cazul în care finalitatea cotei tranzitorii, precum și finalitatea mecanismului de încurajare a restructurării pledează astfel în mod clar în favoarea unei asimilări a acestei cote cotei de bază, ca o extensie indisociabilă de aceasta, trebuie totuși să se verifice dacă argumentele societății Beneo-Orafti, întemeiate pe modul de redactare a anumitor dispoziții ale reglementării, nu impun o analiză diferită.

65. Beneo-Orafti invocă, în primul rând, articolul 9 alineatul (4) din Regulamentul nr. 493/2006, potrivit căruia cotele tranzitorii nu sunt supuse plății cuantumului temporar de restructurare prevăzut la articolul 11 alineatul (2) din Regulamentul nr. 320/2006 și nu pot beneficia de plata ajutoarelor prevăzute de acest regulament. Beneo-Orafti deduce de aici că aceste cote se află în afara regimului de restructurare. Această interpretare ar fi confirmată de faptul că respectivele cote vizate de acest regim, el însuși guvernat de Regulamentul nr. 320/2006 și de Regulamentul nr. 968/2006 de punere în aplicare a acestuia, sunt limitate în mod expres [24] la cele atribuite în conformitate cu Regulamentul nr. 318/2006, pe când cotele tranzitorii sunt atribuite în temeiul Regulamentului nr. 493/2006. În consecință, articolul 3 din Regulamentul nr. 968/2006, care interzice orice producție de la renunțarea la cota eliminată, nu s-ar aplica în cazul cotelor tranzitorii.

66. Beneo-Orafti subliniază de asemenea că articolul 9 alineatul (5) din Regulamentul nr. 493/2006 prevede că cotele tranzitorii sunt „atribuite” de statele membre (iar nu că cotele de bază sunt „majorate” cu un anumit procent) și că această dispoziție impune ca atribuirea respectivă să se realizeze „în funcție de criterii obiective și de modul de asigurare a egalității de tratament între producători și de

21 — A se vedea cifrele prezentate la punctul 41 din prezentele concluzii și la nota de subsol 15.

22 — A se vedea, printre altele, articolul 3 alineatul (4) din Regulamentul nr. 320/206.

23 — Articolul 3 din Regulamentul nr. 968/2006.

24 — A se vedea articolul 2 punctul 6 din Regulamentul nr. 320/2006 și articolul 1 alineatul (2) primul paragraf din Regulamentul nr. 968/2006.

evitare a denaturării pieței și a concurenței", cerințe care nu se aplică, potrivit articolului 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 318/2006, atribuirii cotelor de bază. Ar rezulta că cele două atribuiri ar fi independente una de cealaltă (pe de altă parte, potrivit Beneo-Orafti, cota tranzitorie de zahăr în sudul Italiei nu ar fi fost atribuită proporțional cu atribuirea cotei de bază). În sfârșit, cotele tranzitorii ar avea o finalitate diferită de cea a cotelor de bază, aceea de a facilita tranziția de la regimul anterior la regimul reformat.

67. Trebuie să se recunoască faptul că argumentele societății Beneo-Orafti nu par total lipsite de relevanță. Astfel, în măsura în care legiuitorul (în speță Comisia, deoarece cotele tranzitorii intră în întregime sub incidența măsurilor adoptate de aceasta în temeiul competențelor conferite de Regulamentele nr. 318/2006 și 320/2006) avea intenția de a supune cotele tranzitorii aceluiași regim, în ceea ce privește renunțarea la producție, cu al cotei de bază, era perfect posibil să precizeze acest lucru. Or, nu numai că această precizare lipsește, dar în plus reglementarea conține anumite indicații în sens contrar, subliniate de Beneo-Orafti în cadrul argumentației sale.

68. Cu toate acestea, chiar admițând raționamentul propus de această întreprindere, nu înțelegem cum ar putea fi admisă teza sa.

69. Astfel, dacă se consideră că cota tranzitorie nu depinde de cota de bază, aceasta trebuie să nu depindă, așadar, atât din punctul de vedere al volumului atribuit, cât și din punctul de vedere al perioadei pentru care era stabilită.

70. Or, din considerentul (10) al Regulamentului nr. 493/2006 reiese că cota tranzitorie trebuia să acopere producția de la începutul anului de comercializare 2006/2007. Având în vedere raporturile dintre cantitățile și duratele respective, nu poate fi vorba, în acest caz, decât despre primele trei luni ale acestui an de comercializare, și anume perioada cuprinsă între lunile iulie și septembrie 2006 inclusiv, care au constituit perioada tranzitorie necesară pentru asigurarea continuității între anii de comercializare anteriori (cuprinși între 1 iulie și 30 iunie anul următor) și anii de comercializare ulteriori (cuprinși între 1 octombrie și 30 septembrie anul următor) și, astfel, pentru compensarea decalajului care rezultă din noile date ale anilor de comercializare.

71. În această ipoteză, intenția ar fi fost să se aplice mecanismul ajutoarelor de restructurare și al finanțării acestora prin intermediul cuantumurilor temporare pornind de la cantitățile produse pentru cota de bază, care corespund teoretic perioadei de douăsprezece luni care începe la 1 octombrie 2006, cu excluderea din acest mecanism a cantităților produse pentru cota tranzitorie, care corespund perioadei tranzitorii cuprinse între 1 iulie și 30 septembrie 2006. O asemenea interpretare, care pare singura aptă să permită concilierea modului de redactare a dispozițiilor menționate cu finalitatea reformei și a măsurilor de încurajare a

restructurării, se întemeiază și pe articolul 5 alineatul (1) din Regulamentul nr. 320/2006, potrivit căruia decizia de acordare a ajutorului de restructurare pentru anul de comercializare 2006/2007 trebuia să fie adoptată până la 30 septembrie cel târziu (și mai este confirmată de faptul că, în speță, la 29 septembrie 2006, Comisia a informat statele membre de disponibilitatea unor fonduri suficiente, dându-le astfel permisiunea de a acorda ajutorul pentru toate cererile considerate admisibile).

72. Or, în cadrul acțiunii principale, siropul de inulină în litigiu a fost produs de Beneo-Orafti între 21 noiembrie și 13 decembrie 2006, perioadă în care cota tranzitorie, dacă ar fi putut avea astfel o existență independentă, ar fi expirat [25].

73. În schimb, dacă interpretarea avută în vedere de Beneo-Orafti ar fi acceptată fără rezerve, ar rezulta că, pentru perioada de cincisprezece luni cuprinsă între 1 iulie 2006 și 30 septembrie 2007, întreprinderile producătoare ar fi dispus de două cote distincte. Pe de o parte, acestea ar fi putut să renunțe, la începutul anului de comercializare, la cota lor de bază, primind în schimb un ajutor de restructurare într-un cuantum considerabil, însă care le-ar fi obligat să își dezafecteze instalațiile corespunzătoare și să renunțe total și definitiv la orice producție de zahăr viitoare prin intermediul acestor instalații. Pe de altă parte, acestea ar fi putut totuși să utilizeze până în ultimul moment al anului de comercializare cota lor tranzitorie. Un asemenea rezultat pare nu numai incoerent prin el însuși, dar și în contradicție totală cu scopurile urmărite de legislație.

74. Concluzionăm că, dacă legislația în ansamblu nu este fără echivoc, iar o elaborare mai aprofundată ar fi putut oferi claritatea care lipsește, interpretarea cea mai rezonabilă, care conciliază în mare măsură modul de redactare a dispozițiilor atât cu finalitatea reformei, cât și cu cea a atribuirii cotelor tranzitorii, constă în a considera că acestea din urmă nu puteau avea o existență independentă de cea a cotelor de bază decât în măsura în care serveau efectiv pentru acoperirea producției de la începutul anului de comercializare 2006/2007. Numai o asemenea utilizare putea justifica excluderea lor de la regimul temporar de restructurare. În schimb, cotele tranzitorii nu se puteau substitui cotelor de bază eliminate pentru a permite întreprinderilor în cauză să continue să producă în cursul perioadei corespunzătoare anului de comercializare stabilit în prezent de la 1 octombrie la 30 septembrie, în condițiile în care acestea renunțaseră la cota lor de bază.

75. Rezultă că o întreprindere care renunță la cota sa de bază ar fi putut să producă, fără penalități, la nivelul cotei sale tranzitorii în cursul primelor trei luni din anul de

25 — Se poate sublinia că Beneo-Orafti a afirmat, în timpul ședinței, că producția în cauză nu putea începe mai târziu de 21 noiembrie 2006, deoarece cicoarea nu putea fi depozitată mai mult de trei luni, ceea ce ar părea să indice că cicoarea în cauză era deja disponibilă cu puțin timp înainte de 30 septembrie 2006.

comercializare prelungit la cincisprezece luni, dar nu pe parcursul celor douăsprezece luni rămase. În aceste condiții, producția sa în cadrul cotei tranzitorii ar fi fost scutită de plata cuantumului temporar pentru restructurare, iar întreprinderea ar fi primit ajutorul de restructurare pentru orice cantitate eliminată în cadrul cotei sale de bază, cu condiția ca, bineînțeles, să oprească definitiv și total producția după producerea cotei sale tranzitorii în cursul primelor trei luni ale anului de comercializare și să dezafecteze, dacă este cazul, instalațiile corespunzătoare.

B — *Momentul în care o întreprindere care solicită ajutor de restructurare este obligată prin angajamentele sale*

76. În mod evident, o întreprindere care, în schimb, nu a renunțat la cota sa de bază putea cumula cele două cote în vederea repartizării producției sale pe parcursul celor cincisprezece luni. O asemenea întreprindere nu ar fi primit, bineînțeles, niciun ajutor de restructurare, însă ar fi trebuit să plătească cuantumul temporar în temeiul articolului 11 din Regulamentul nr. 320/2006 cu privire la cantitățile produse în cadrul cotei de bază în cursul anului de comercializare 2006/2007, precum și în cursul anilor de comercializare următori, în măsura în care aceasta nu ar fi renunțat ulterior la cota de bază.

77. În privința acestui prim aspect al problemelor ridicate de instanța de trimitere, concluzionăm, așadar, că o întreprindere care beneficiază de o cotă de bază și de o cotă tranzitorie pentru anul de comercializare 2006/2007 și care renunță la cota sa de bază avea dreptul să producă până la nivelul cotei tranzitorii înainte de 30 septembrie 2006 fără a repune în discuție condițiile renunțării sale la cota de bază și ajutorul de restructurare aferent acestei renunțări, dar că orice producție începând cu 1 octombrie 2006 trebuia să fie considerată ca o încălcare a angajamentelor asumate în temeiul renunțării la cota de bază.

78. A cincea întrebare privește, în esență, momentul de la care o întreprindere care a solicitat un ajutor de restructurare în schimbul unui angajament de renunțare la cota sa de producție și de dezafectare a instalațiilor corespunzătoare este obligată prin acest angajament.

79. Această problemă se ridică, în speță, în contextul termenului de aproape șase luni care s-a scurs între introducerea cererii de către Beneo-Orafti, la 27 iulie 2006, și notificarea către aceasta a admiterii acestei cereri, la 18 ianuarie 2007. Ce măsuri poate și/sau trebuie să ia o asemenea întreprindere pe parcursul unei astfel de perioadei de incertitudine? Într-adevăr, dacă aceasta nu produce nicio parte din cota sa înainte de primirea unui răspuns definitiv și dacă acest răspuns se

dovedește a fi negativ, întreprinderea va trebui să își concentreze producția întregului an de comercializare pe parcursul unei perioade mai scurte. În schimb, în cazul în care aceasta începe o parte din producția sa, iar răspunsul este pozitiv, se va expune unor penalități și/sau unor prelevări. Dilema este complicată și de faptul că producția de zahăr depinde de activități agricole care trebuie planificate pe parcursul unor perioade de cel puțin câteva luni și care depind de anotimpuri [26].

80. În opinia Beneo-Orafti, angajamentele în cauză devin obligatorii pentru întreprindere în momentul în care aceasta primește, din partea autorității naționale competente, notificarea acordării ajutorului de restructurare (prin urmare, în cazul Beneo-Orafti, la 18 ianuarie 2007) [27]. Pentru guvernul belgian, întreprinderea este obligată prin angajamentele sale de la începutul anului de comercializare în cauză (în speță, de la 1 iulie 2006) [28]. În ceea ce o privește, Comisia pare să ezite între aceste două date, însă remarcă de asemenea că, de la publicarea comunicării Comisiei din 29 septembrie 2006, Beneo-Orafti dispunea de toate elementele necesare pentru a concluziona că cererea sa ar primi un răspuns favorabil. În cadrul ședinței, Comisia a sugerat că, întrucât angajamentul de a renunța la cotă și cel de a dezafecta instalațiile corespunzătoare sunt de natură diferită, acestea pot deveni obligatorii la date diferite.

81. Pe de o parte, considerăm că ipoteza unei obligații constrângătoare începând cu prima zi a anului de comercializare 2006/2007 trebuie să fie înlăturată. Contrar argumentului avansat de guvernul belgian în cadrul ședinței, angajamentul de a opri producția și de a dezafecta instalațiile în cauză nu poate fi considerat ca un angajament unilateral. Este vorba, în economia legislației, despre contraprestația ajutorului de restructurare conceput ca „stimulent economic important" pentru renunțarea la producție [29]. Pentru ca angajamentul să poată deveni obligatoriu de la începutul anului de comercializare (sau de la depunerea cererii de ajutor de restructurare [30]), ar fi trebuit ca acordarea ajutorului să fie garantată prin simplul fapt al depunerii cererii, ceea ce nu este cazul. În orice caz, se impune constatarea că nici guvernul belgian și

26 — Trebuie să se amintească totuși că problema nu se ridică, în principiu, decât pentru anul de comercializare 2006/2007 (a se vedea punctul 58 din prezentele concluzii). Astfel, articolul 5 alineatul (1) din Regulamentul nr. 320/2006 prevede că, pentru anii de comercializare următori, decizia de acordare a ajutorului este adoptată până la sfârșitul lunii februarie a anului *anterior* anului de comercializare.

27 — A se vedea articolul 11 alineatul (1) din Regulamentul nr. 968/2006.

28 — A se vedea articolul 3 din Regulamentul nr. 968/2006. Trebuie să se observe totuși că această dispoziție începe cu cuvintele „[î]ncepând cu anul de comercializare pentru care se renunță la cotă [...]", iar nu cu cuvintele „[d]e la *începutul* anilor de comercializare [...]".

29 — A se vedea considerentul (5) al Regulamentului nr. 320/2006.

30 — Care a avut loc, în speță, la aproape o lună de la începerea anului de comercializare. Pare total exclus ca o întreprindere să poată fi obligată printr-un angajament începând cu o dată la care nici nu a propus să și-l asume.

nici Comisia nu au avansat niciun argument solid pentru susținerea acestei teze.

82. Pe de altă parte, pare de necontestat că întreprinderea trebuie să fie obligată prin angajamentele sale cel târziu începând cu momentul în care aceasta primește notificarea oficială cu privire la acordarea ajutorului solicitat. În acel moment, toate elementele „contractului" de restructurare sunt verificate și consemnate definitiv în scris. Ajutorul nu poate fi retras în cazul în care angajamentele sunt respectate, iar angajamentele trebuie respectate nu numai sub sancțiunea retragerii ajutorului, ci și a expunerii la penalitățile prevăzute.

83. Cu toate acestea, considerăm că, urmând aceeași logică, o întreprindere care solicită ajutor nu se poate considera îndreptățită să nu își respecte (încă) angajamentele în cazul în care, în calitate de operator economic informat, este în măsură să știe că ajutorul solicitat îi va fi acordat. În speță, este vorba despre data la care Comisia a publicat în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* comunicarea prin care informa statele membre (și, cu aceeași ocazie, întreprinderile interesate – considerăm că argumentul societății Beneo-Orafti potrivit căruia comunicarea era adresată exclusiv statelor membre nu este relevant în privința unui asemenea document public) cu privire la faptul că resursele financiare disponibile erau suficiente pentru a satisface toate cererile considerate admisibile, și anume 29 septembrie 2006. Începând cu acest moment, dreptul societății Beneo-Orafti de a primi ajutorul solicitat este dobândit, întrucât toate condițiile prevăzute la articolul 5 alineatul (2) din Regulamentul nr. 320/2006 sunt îndeplinite, chiar dacă autoritățile belgiene au întârziat, din motive nelămurite, încă peste trei luni și jumătate înainte de a informa Beneo-Orafti în mod oficial cu privire la aceasta. Așadar, tot începând cu acest moment Beneo-Orafti trebuia să respecte angajamentele pe care și le asumase în schimbul acordării ajutorului, sub sancțiunea pierderii avantajelor sale și expunerii la penalități.

84. Desigur, nu se poate exclude că Beneo-Orafti s-ar fi putut prevala de întârzierea autorităților belgiene în notificarea deciziei de acordare, dacă întârzierea în cauză i-ar fi indus îndoieli reale în privința conținutului deciziei. În această situație, incertitudinea ocazionată ar fi putut fi invocată de Beneo-Orafti pentru a fi exonerată cel puțin de sancțiunea pentru neconformitate intenționată sau pentru neglijență gravă [31]. Or, niciun element al dosarului nu permite să se considere că Beneo-Orafti a evidențiat un asemenea argument, care, ținând seama de publicarea comunicării Comisiei în Jurnalul Oficial pe care un operator avizat nu o putea ignora, nu ar părea în mod vădit convingător.

85. Apreciem, așadar, în ceea ce privește acest aspect al problemelor ridicate în prezenta cauză, că un angajament de renunțare la cotă, asumat de o întreprindere care solicită

31 — Articolul 27 alineatele (2) și (3) din Regulamentul nr. 968/2006.

un ajutor de restructurare pentru anul de comercializare 2006/2007, a devenit obligatoriu pentru întreprinderea respectivă din momentul în care aceasta trebuia să cunoască, în calitate de operator normal avizat, că ajutorul corespunzător angajamentului menționat i se va plăti.

aceste probleme se întemeiază pe ipoteza că întreprinderea în cauză nu avea dreptul de a-și utiliza cota temporară, ipoteză care corespunde, în speță, analizei noastre cu privire la chestiunile respective. Prin urmare, este vorba despre o întreprindere care a renunțat la un anumit volum de producție, căreia i s-a acordat un ajutor de restructurare corespunzător acestui volum, dar care a produs totuși o cantitate echivalentă întregului volum menționat sau unei părți a acestuia.

C — *Posiblitatea cumulării măsurilor de recuperare, de sancționare și de prelevare*

86. În măsura în care se dovedește că o întreprindere a produs efectiv cantitățile pe care le consideră acoperite de o cotă autorizată, în condițiile în care în realitate este vorba despre o cotă la care se angajase să renunțe, se ridică problema consecințelor financiare pentru întreprindere. În speță, BIRB urmărește să recupereze cuantumul ajutorului plătit pentru cantitatea produsă, să impună o sancțiune pentru nerespectarea angajamentelor asumate și să perceapă o prelevare asupra cantității respective ca producție excedentară. Prin intermediul celei de a patra întrebări (prima parte) și al celei de a șaptea întrebări, instanța de trimitere urmărește să afle dacă aceste trei măsuri se pot cumula. În special, prin intermediul celei de a șaptea întrebări, aceasta solicită să se stabilească dacă un asemenea cumul nu încalcă principiile *non bis in idem*, al proporționalității și al nediscriminării.

87. Trebuie să se observe că, întrucât nu sunt ridicate decât în cazul unui răspuns negativ la primele trei întrebări și la a șasea întrebare,

88. În primul rând, considerăm că este în mod incontestabil justificat, în asemenea împrejurări, să se recupereze partea din ajutor corespunzătoare cantității care a fost produsă [32], dar la care totuși se renunțase. Astfel, ajutorul menționat constituie contraprestația renunțării la producție. În măsura în care producția are totuși loc, acordarea ajutorului nu se mai justifică și se impune recuperarea acestuia, în temeiul articolului 26 alineatul (1) din Regulamentul nr. 968/2006.

89. În continuare, faptul că sancțiunile prevăzute la articolul 27 din același regulament se adaugă recuperării părții din ajutorul în cauză nu ni se pare nicidecum contrar principiului *non bis in idem* și nici principiului proporționalității sau al nediscriminării. Trebuie să amintim că este vorba despre o sancțiune pecuniară care corespunde, în cazul obișnuit, la 10 % din cuantumul ajutorului de recuperat sau, în cazul unui comportament

32 — În ceea ce privește calculul valorii acestei părți a ajutorului, a se vedea punctul 104 și urm., în special punctul 110 și urm. din prezentele concluzii.

intenționat sau al neglijenței grave, la 30 % din acest cuantum, în timp ce, în caz de forță majoră, sancțiunea nu se aplică.

90. În ceea ce privește principiul *non bis in idem*, este evident că recuperarea unei sume care nu ar fi trebuit să fie plătită (ceea ce constituie o simplă restituire a plății nedatorate) este o măsură de o cu totul altă natură decât impunerea unei sancțiuni. Punerea în aplicare în mod concurent a celor două măsuri nu poate, așadar, în niciun caz încălca principiul în cauză, care interzice, în esență, sancționarea aceleiași persoane de mai multe ori pentru aceeași conduită ilicită, în scopul protejării aceleiași valori juridice [33]. În lipsa unei a doua sancțiuni, orice invocare a principiului este inoperantă.

91. În ceea ce privește principiul proporționalității, impunerea unei sancțiuni care să corespundă la 10 % din cuantumul de recuperat, în cazul neglijenței simple (cazurile de forță majoră fiind excluse de la orice penalizare), nu pare nicidecum excesivă. O asemenea sancțiune servește, pe de o parte, la a încuraja întreprinderile să își ia angajamentele în serios și să verifice cu grijă conformitatea conduitei lor cu angajamentele amintite. De asemenea, aceasta poate servi, pe de altă parte, la compensarea cheltuielilor administrative efectuate în mod necesar, însă inutil, pentru examinarea dosarelor, precum și pentru plata și recuperarea sumelor nedatorate. În ceea ce privește sancțiunea de 30 % în cazul unui act intenționat sau al neglijenței grave, nici aceasta nu pare excesivă, în măsura în care este vorba despre penalizarea unei conduite reprobabile, care ar fi putut aduce o atingere considerabilă regimului de restructurare și organizării comune a pieței, existența sancțiunii producând, de la bun început, un efect descurajator pentru cei care ar fi tentați de o asemenea conduită [34]. În mod evident, calificarea unui caz de neglijență ca grav sau puțin grav trebuie să fie realizată în fiecare caz de autoritatea competentă, iar o eroare de calificare ar putea da naștere unei sancțiuni disproporționate, însă este vorba în această situație despre un aspect al aplicării sancțiunii care poate fi corectat cu ocazia unui control jurisdicțional de tipul celui exercitat în speță de instanța de trimitere [35], iar nu despre o caracteristică a sistemului de sancțiuni prevăzut de Regulamentul nr. 968/2006.

92. În sfârșit, în ceea ce privește principiul nediscriminării, motivele care au determinat instanța națională să solicite Curții să se pronunțe cu privire la o eventuală încălcare a acestui principiu nu rezultă în mod clar din decizia de trimitere. În această privință, nici Beneo-Orafti nu a adus precizări în cadrul

33 — A se vedea Hotărârea din 7 ianuarie 2004, Aalborg Portland și alții/Comisia (C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P și C-219/00 P, Rec., p. I-123, punctul 338).

34 — Sancțiunea nici nu pare, în fapt, foarte severă, întrucât aceasta este de cel mult 164,25 euro (30 % din 547,50 euro), în timp ce însăși producția supusă cotei face obiectul plății unui cuantum temporar de 126,40 euro pe tonă, în temeiul articolului 11 alineatul (2) din Regulamentul nr. 320/2006.

35 — Trebuie să se observe că instanța menționată nu solicită Curții să se pronunțe cu privire la calificarea comportamentului Beneo-Orafti în speță. Prin urmare, nu vom analiza acest aspect, care ține de aprecierea faptelor de către instanța națională, în prezentele concluzii.

observațiilor sale. Astfel cum remarcă guvernul belgian, nimic nu pare să indice o diferență de tratament între situații comparabile sau un tratament identic al unor situații diferite [36], fie la nivelul legislației în cauză, fie la nivelul examinării concrete a situației societății Beneo-Orafti de către BIRB.

93. În cazul în care cumulul recuperării ajutorului cu sancțiunea pecuniară, prevăzute la articolul 26 și, respectiv, la articolul 27 din Regulamentul nr. 968/2006, nu ridică probleme în raport cu dreptul Uniunii, situația este aceeași atunci când, pentru aceeași cantitate produsă, se încearcă aplicarea în plus a prelevării asupra excedentului prevăzute la articolul 15 din Regulamentul nr. 318/2006, al cărei cuantum este stabilit la articolul 3 alineatul (1) din Regulamentul nr. 967/2006?

94. În primul rând, cumulul acestei prelevări cu sancțiunea pecuniară prevăzută la articolul 27 din Regulamentul nr. 968/2006 constituie o dublă sancțiune a aceleiași conduite care urmărește protecția aceleiași valori juridice, interzisă, ca atare, de principiul *non bis in idem*?

95. În această privință, considerăm, în primul rând, că prelevarea asupra excedentului constituie efectiv o sancțiune. Contrar cuantumului temporar cu privire la cantitățile produse în cadrul cotei, prevăzut la articolul 11 din Regulamentul nr. 320/2006 și al cărui scop explicit este de a finanța măsurile de restructurare [37], prelevarea asupra excedentului este plătită la bugetul general al Uniunii și are drept obiectiv prevenirea acumulării unor cantități excedentare care pot aduce prejudicii pieței și care trebuie să fie stabilită la un nivel suficient de ridicat pentru a fi descurajatoare [38]. Asemenea caracteristici fac din prelevare o sancțiune, care are drept scop penalizarea producției peste cotă, astfel cum sancțiunea pecuniară prevăzută la articolul 27 din Regulamentul nr. 968/2006 penalizează nerespectarea angajamentelor asumate pentru obținerea ajutorului de restructurare.

96. Desigur, nu este vorba despre sancțiuni penale, ci despre sancțiuni administrative. Or, asemenea sancțiuni administrative intră în general sub incidența Regulamentului (CE, Euratom) nr. 2988/95 al Consiliului [39] și în special a articolului 5 din acesta, regulament care, potrivit celui de al zecelea considerent, tocmai ține seama de principiul *non bis in idem*, principiu care este, în plus, „recunoscut de jurisprudență ca principiu fundamental al dreptului comunitar” [40].

36 — A se vedea printre altele Hotărârea din 30 septembrie 2010, Uzonyi (C-133/09, Rep., p. I-8747, punctul 31 și jurisprudența citată).

37 — A se vedea considerentul (4) al acestui regulament.

38 — A se vedea considerentul (18) și articolul 15 alineatul (2) din Regulamentul nr. 318/2006, precum și considerentul (3) al Regulamentului nr. 967/2006.

39 — Regulamentul Consiliului din 18 decembrie 1995 privind protecția intereselor financiare ale Comunităților Europene (JO L 312, p. 1, Ediție specială, 01/vol. 01, p. 166).

40 — Hotărârea din 9 martie 2006, Van Esbroeck (C-436/04, Rec., p. I-2333, punctul 40 și jurisprudența citată). A se vedea de asemenea punctele 80 și 81 din Concluziile avocatului general Sharpston prezentate în cauza Gasparini și alții (Hotărârea din 28 septembrie 2006, C-467/04, Rec., p. I-9199).

97. În continuare, această dublă sancțiune vizează nu numai aceeași persoană, ci și aceeași conduită. Cu toate că acesta este înțeles în două moduri diferite (în primul rând, ca încălcare a angajamentului de renunțare la cotă, apoi ca producție excedentară), conduita de bază este, în cele două situații, aceeași și constă în producerea unei cantități care nu intră sub incidența unei cote autorizate. În plus, interesul juridic protejat în cele două situații [41] este cel urmărit de noua reglementare și care constă în limitarea producției care intră sub incidența pieței din sectorul zahărului.

98. Concluzionăm că cumulul prelevării asupra excedentului prevăzute la articolul 15 din Regulamentul nr. 318/2006 cu sancțiunea pecuniară prevăzută la articolul 27 din Regulamentul nr. 968/2006 încalcă principiul *non bis in idem*.

99. Trebuie să se mai precizeze că, dintre cele două aspecte ale acestui principiu, și anume interzicerea dublei urmăriri [42] și interzicerea dublei pedepse [43], cel de al doilea este relevant în prezenta cauză. Astfel, chiar dacă BIRB a inițiat două proceduri împotriva Beneo-Orafti, prezintă importanță interzicerea cumulului a două sancțiuni în dreptul Uniunii, indiferent de chestiunile de procedură. Or, interzicerea dublei pedepse, în temeiul căreia nivelul unei prime sancțiuni impuse trebuie luat în considerare în cazul în care se poate impune și o a doua sancțiune, pentru aceleași fapte, intră de asemenea, în jurisprudența Curții [44], sub incidența principiului proporționalității, invocat și de Beneo-Orafti.

100. Sancțiunea pecuniară impusă societății Beneo-Orafti de către BIRB în temeiul articolului 27 din Regulamentul nr. 968/2006 este de 136,33 euro pe tonă produsă [45]. Prelevarea asupra excedentului este de 500 de euro pe tonă produsă. Interzicerea dublei pedepse impune, așadar, aplicarea doar a prelevării asupra excedentului, sancțiunea cea mai severă dintre cele două, care prevalează asupra celei mai ușoare.

41 — Trebuie să se observe că, în materie penală, Curtea a abandonat, începând cu Hotărârea din 11 februarie 2003, Gözütok și Brügge (C-187/01 și C-385/01, Rec., p. I-1345), cerința protecției aceluiași interes juridic pentru aplicarea principiului *non bis in idem* și că o abordare similară a fost urmată de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în Hotărârea Sergueï Zolotoukhine împotriva Rusiei din 10 februarie 2009.

42 — Exprimată mai precis prin adagiul „*nemo debet bis vexari*" sau „*bis de eadem re ne sit actio*" și cunoscută în dreptul germanic sub denumirea de „Erledigungsprinzip", termen care pune accentul pe epuizarea urmăririi prin prima procedură încheiată.

43 — Exprimată mai precis prin adagiul „*nemo debet bis puniri pro uno delicto*" și cunoscută în dreptul germanic sub denumirea de „Anrechnungsprinzip", termen care face trimitere mai degrabă la ideea de „contabilizare" a pedepselor, și anume luarea în considerare a unei pedepse mai ușoare în momentul impunerii unei pedepse mai grave pentru aceleași fapte.

44 — A se vedea Hotărârea din 18 noiembrie 1987, Maizena (137/85, Rec., p. 4587, punctul 19 și urm.). A se vedea de asemenea Hotărârea din 18 mai 2006, Archer Daniels Midland și Archer Daniels Midland Ingredients/Comisia (C-397/03 P, Rec., p. I-4429, punctul 37 și urm.).

45 — A se vedea tabelul de la punctul 53 din prezentele concluzii. Este vorba despre o valoare echivalentă cu 30 % din ajutorul primit de Beneo-Orafti, care reprezenta 83 % din cuantumul total de 547,50 euro pe tonă. Totuși, apreciem că un calcul corect ar da o cifră chiar mai puțin importantă (a se vedea punctul 110 și urm. din prezentele concluzii).

101. Rămâne să se verifice dacă nivelul prelevării asupra excedentului nu încalcă, prin natura sa, principiul proporționalității.

102. Considerăm că răspunsul este negativ. Scopul reformei din sectorul zahărului este acela de a impune cote de producție stricte și reduse pentru menținerea echilibrului și a stabilității pieței în cadrul Uniunii și respectarea angajamentele acesteia la nivel internațional. În acest sens, trebuie să se prevină producția unor cantități peste cotă care ar putea perturba piața. Prelevarea (care, astfel cum s-a subliniat în cadrul ședinței, în special de către Comisie, nu este datorată în cazul în care cantitatea în cauză este destinată anumitor utilizări precise [46]) este stabilită la același nivel cu taxele la importul de zahăr de origine externă. Un asemenea nivel produce un efect descurajator foarte clar, lăsând totodată producătorul să beneficieze de prețul pe piața mondială, ceea ce nu pare a constitui o sancțiune disproporționată, cu atât mai puțin dacă se ține seama de faptul că impactul real al acesteia este mai redus de 500 de euro, întrucât se substituie cuantumului temporar de 126,40 euro pe tonă prelevat pe producția supusă cotei [47]. Faptul că producția este peste cotă întrucât producătorul și-a depășit cota, nu a avut niciodată cotă sau a renunțat la aceasta ne pare irelevant pentru această analiză.

46 — A se vedea articolele 12-15 din Regulamentul nr. 318/2006 și articolul 4 alineatul (1) din Regulamentul nr. 967/2006.

47 — Articolul 11 alineatul (2) din Regulamentul nr. 320/2006.

103. Prin urmare, concluzionăm în această privință că, atunci când o întreprindere a produs, prin nerespectarea angajamentului de renunțare la cota sa, o cantitate peste cotă, recuperarea ajutorului de restructurare acordat în schimbul renunțării constituie o restituire a plății nedatorate al cărei cumul cu o sancțiune pecuniară nu este interzis de niciun principiu al dreptului Uniunii. În schimb, impunerea a două sancțiuni concurente de penalizare a aceleiași producții este interzisă de principiul *non bis in idem*, care impune aplicarea numai a celei mai severe dintre cele două sancțiuni.

D — *Calculul cuantumului de recuperat*

104. Rămâne să se răspundă la problema ridicată de instanța de trimitere în cea de a doua parte a celei de a patra întrebări. Este vorba despre modul de calcul al cuantumului de recuperat (majorat eventual cu 10 % sau cu 30 %, după caz) atunci când o întreprindere nu și-a respectat unul sau mai multe dintre angajamentele asumate în schimbul ajutorului primit. În special, atunci când întreprinderea în cauză a produs o anumită cantitate, renunțând totodată la cota sa de bază, acest calcul trebuie să țină seama de costurile de dezafectare a instalațiilor de producție, de pierderile care rezultă din renunțarea la cota de bază și/sau de faptul că respectiva cotă tranzitorie privește numai anul de comercializare 2006/2007? Și, în cazul în care aceste elemente nu sunt luate în considerare,

poate avea loc o încălcare a principiului proporționalității?

105. Dacă prima parte a celei de a patra întrebări, pe care am analizat-o mai sus, se ridică în mod explicit în cazul unui răspuns negativ la a treia întrebare (prin urmare, în ipoteza, pe care am admis-o, în care întreprinderea în cauză nu ar putea beneficia de o cotă tranzitorie atunci când a solicitat un ajutor de restructurare), a doua parte a celei de a patra întrebări pare să ia ca punct de pornire o situație în care întreprinderea a primit ajutorul în discuție și și-a utilizat cota tranzitorie.

106. Totuși, dacă se concluzionează, astfel cum am propus, că o producție după data de 1 octombrie 2006 nu putea face obiectul cotei tranzitorii atunci când, precum în prezenta cauză, întreprinderea respectivă renunțase la întreaga sa cotă de bază, rezultă că o asemenea producție trebuia să intre sub incidența acestei din urmă cote, iar nu a cotei tranzitorii.

107. În aceste condiții, abordarea urmată de BIRB și aprobată de guvernul belgian în cadrul observațiilor sale scrise pare logică la prima vedere. Articolul 26 alineatul (1) din Regulamentul nr. 968/2006 impune recuperarea „părții din ajutorul acordat în conformitate cu obligația sau obligațiile" care revin întreprinderii, în conformitate în special cu planul de restructurare, dar care nu au fost respectate. BIRB a apreciat, în esență, că cuantumul de recuperat corespundea cuantumului ajutorului primit de Beneo-Orafti pentru fiecare tonă la care aceasta renunțase, înmulțit cu numărul de tone produse efectiv în cursul anului de comercializare 2006/2007.

108. Cu toate acestea, Beneo-Orafti semnalează că cuantumul ajutorului acordat în schimbul renunțării la producție este diferențiat, în conformitate cu articolul 3 alineatele (1) și (5) din Regulamentul nr. 320/2006, în funcție de angajamentele asumate în privința instalațiilor de producție și legate de renunțare (dezafectare totală, dezafectare parțială sau simplă neutilizare a acestor instalații). În caz de renunțare fără dezafectare, ajutorul este de 255,50 euro pe tonă. În caz de renunțare cu dezafectare parțială, acest cuantum este majorat cu 292 de euro pe tonă, ajungând la 547,50 euro pe tonă, în vederea compensării costurilor de dezafectare, și, în caz de renunțare cu dezafectarea totală a instalațiilor, cuantumul este majorat cu încă 182,50 euro pe tonă, ajungând la un total de 730 de euro pe tonă, pentru a reflecta costul sporit al unei dezafectări totale. În această logică, potrivit Beneo-Orafti, în cazul în care o întreprindere nu își respectă angajamentul de renunțare la producție, respectându-și totodată obligația de dezafectare, cuantumul de recuperat ar trebui să fie doar de 255,50 euro pe tonă și nu ar trebui să țină seama de partea

din ajutor destinată compensării costurilor de dezafectare.

109. În ceea ce o privește, Comisia apreciază că cele două abordări sunt permise [48], printre altele, dar că, în ultimă instanță, revine autorităților naționale competente sarcina de a stabili modul precis de calcul, cu condiția ca acesta să se întemeieze pe criterii obiective și să nu încalce niciunul dintre principiile generale ale dreptului Uniunii, în special principiile eficienței și echivalenței, precum și principiul proporționalității.

110. În ceea ce ne privește, considerăm relevante obiecțiile invocate de Beneo-Orafti în această privință. Diferențierea cuantumului ajutorului perceput în funcție de natura angajamentului asumat în ceea ce privește instalațiile de producție tinde să demonstreze că acest cuantum nu corespunde decât în parte renunțării la cotă ca atare. Din articolul 26 alineatul (1) din Regulamentul nr. 968/2006 reiese în mod clar că cuantumul de recuperat corespunde „părții din ajutorul acordat în conformitate cu [49] obligația sau obligațiile" nerespectată/nerespectate. În măsura în care obligația care nu a fost respectată privește numai producția, iar nu dezafectarea instalațiilor, pare să se impună o recuperare care respectă repartizarea ajutorului între aceste două elemente. Se poate deduce din articolul 3 alineatele (1) și (5) din Regulamentul nr. 320/2006 că, în cazul renunțării la producție însoțite de un angajament de dezafectare parțială a instalațiilor în cauză, partea din ajutorul acordat pentru renunțare echivalează cu 255,50 euro pe tonă [50], majorată eventual cu 10 % sau cu 30 %, după caz. În cazul în care sunt respectate angajamentele asumate în ceea ce privește instalațiile, ar părea contrar principiului proporționalității, care este nu numai un principiu general al dreptului Uniunii, ci și înscris, cel puțin în mod implicit, la articolul 26 alineatul (1) din Regulamentul nr. 968/2006, să se recupereze partea din ajutor care corespunde acestor angajamente.

111. În plus, o asemenea abordare ar intra în conflict cu principiul egalității de tratament, întrucât aceasta ar implica un tratament identic al celor două grupuri de operatori (cei care nu și-au respectat niciunul dintre angajamentele asumate și cei care și-au încălcat numai obligația de a nu produce în cursul anului de comercializare în discuție) care se diferențiază în mod obiectiv. Ar rezulta chiar

48 — Cu toate că, în răspunsul scris la o problemă ridicată de Curte, aceasta pare, fără a-și explica raționamentul, să aprecieze că calculul propus de Beneo-Orafti ar determina mai degrabă o recuperare de 292 de euro pe tonă decât de 255,55 euro pe tonă.

49 — În cazul în care cuvintele «în conformitate cu», luate în context, pot părea puțin ambigue în limba franceză, sensul acestora este redat cu mai multă claritate în alte versiuni lingvistice, de exemplu în limba engleză [«the part of the aid granted *in respect of* the commitment(s) concerned»] sau în limba spaniolă («la parte de la ayuda concedida *correspondiente al* compromiso o compromisos en cuestión») (sublinierea noastră, în cele două cazuri).

50 — Cuantum care, în speță, s-ar impune a fi revizuit în sensul unei reduceri ținând seama de faptul că societății Beneo-Orafti i s-a acordat numai 83 % din valoarea totală a ajutorului.

o încurajare a nerespectării tuturor angajamentelor din momentul nerespectării unui singur angajament.

112. În opinia noastră, rezultă că, atunci când este necesar să se recupereze un ajutor de restructurare din cauza nerespectării numai a unei părți a angajamentelor asumate în schimbul acordării ajutorului menționat, trebuie recuperată numai partea din ajutor corespunzătoare angajamentelor nerespectate. Într-o situație precum cea din prezenta cauză, în care numai angajamentul de renunțare la producție este vizat, costurile de dezafectare menționate de instanța de trimitere nu sunt relevante pentru calcul. În această privință, se poate observa, în plus, că valoarea ajutorului acordat este forfetară și, așadar, independentă de costurile amintite.

113. În ceea ce privește abordarea Comisiei, nu ni se pare posibil să se lase numai autorităților naționale grija de a decide calculul cuantumurilor, parte dintre ajutoarele care provin de la bugetul Uniunii, care trebuie recuperate sau prelevate în temeiul dreptului Uniunii și restituite la bugetul acesteia, cu atât mai mult cu cât, răspunzând în scris la o problemă ridicată de Curte, Comisia citează, „printre numeroasele formule posibile", patru calcule care dau patru rezultate foarte diferite, cuprinse între 8 103 292 de euro și 59 679 771 de euro, adică un raport de 1 la 7,36. Simpla posibilitate ca sume atât de diferite să poată fi solicitate, în diferite state membre, de la producători care se află în situații comparabile din punct de vedere obiectiv ar apărea ca o încălcare flagrantă a principiului egalității de tratament.

114. În ceea ce privește alte argumente ale societății Beneo-Orafti, privind pierderea care rezultă din renunțarea la cotele de bază și caracterul punctual al cotelor tranzitorii, suntem mai puțin convinși.

115. În primul rând, Beneo-Orafti subliniază că cota la care a renunțat privește nu numai producția pentru anul de comercializare 2006/2007, dar și pe cea a următorilor opt ani de comercializare, până la anul de comercializare 2014/2015 [51]. Astfel, partea din ajutor corespunzătoare cotei de bază aferente anului de comercializare 2006/2007 nu ar reprezenta decât a noua parte din total și numai această a noua parte ar trebui recuperată în cazul în care nerespectarea angajamentului de renunțare ar privi numai acest an de comercializare. Cu toate acestea, considerăm că acest raționament este greșit. Ajutorul nu este acordat în fiecare an în schimbul angajamentelor respectate în cursul anului de comercializare în cauză, acesta este acordat o dată pentru totdeauna în schimbul unui angajament de renunțare la producție (însoțit, dacă este cazul, de dezafectarea instalațiilor), valabil pentru toți anii de comercializare care urmează celui în cursul căruia acesta produce efecte [52]. Orice producție care nu

51 — A se vedea articolul 46 din Regulamentul nr. 318/2006.

52 — A se vedea articolul 3 alineatul (2) din Regulamentul nr. 320/2006.

respectă angajamentul dă naștere unei recuperări a ajutorului aferent acestuia. Pe de altă parte, din articolul 10 din Regulamentul nr. 318/2006 reiese în mod clar că nu există nicio garanție că cota atribuită pentru anul de comercializare 2006/2007, dacă nu este eliminată, va rămâne constantă în cursul anilor de comercializare următori. Dimpotrivă, aceasta trebuie în mod necesar redusă începând cu anul de comercializare 2010/2011.

116. În al doilea rând, Beneo-Orafti își întemeiază anumite argumente pe faptul că cotele tranzitorii privesc numai un singur an de comercializare, în timp ce cotele de bază (dacă nu sunt eliminate) privesc toți anii de comercializare cărora li se aplică Regulamentul nr. 318/2006. Aceste argumente ni se par irelevante, în măsura în care apreciem că producția în litigiu, de după 1 octombrie 2006, nu poate intra sub incidența unei cote tranzitorii.

117. Prin urmare, apreciem că, atunci când este necesar să se recupereze un ajutor de restructurare din cauza nerespectării numai a unei părți din angajamentele asumate în schimbul acordării ajutorului menționat, trebuie să fie recuperată numai partea din ajutor corespunzătoare angajamentelor nerespectate.

V — Concluzie

118. Având în vedere considerațiile precedente, propunem să se răspundă la întrebările adresate de Tribunal de première instance de Bruxelles după cum urmează:

„Dispozițiile relevante ale Regulamentului (CE) nr. 318/2006 al Consiliului din 20 februarie 2006 privind organizarea comună a piețelor în sectorul zahărului, ale Regulamentului (CE) nr. 320/2006 al Consiliului din 20 februarie 2006 de instituire a unui regim temporar de restructurare a industriei zahărului în Comunitatea Europeană și de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1290/2005 privind finanțarea politicii agricole comune, ale Regulamentului (CE) nr. 493/2006 al Comisiei din 27 martie 2006 de stabilire a măsurilor tranzitorii în cadrul reformei organizării comune a pieței în sectorul zahărului și de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 1265/2001 și (CE)

nr. 314/2002, ale Regulamentului (CE) nr. 967/2006 al Comisiei din 29 iunie 2006 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (CE) nr. 318/2006 al Consiliului privind producția peste cotă în sectorul zahărului și ale Regulamentului nr. 968/2006 al Comisiei din 27 iunie 2006 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (CE) nr. 320/2006 al Consiliului de instituire a unui regim temporar de restructurare a industriei zahărului în Comunitatea Europeană trebuie să fie interpretate în sensul că:

— o întreprindere care beneficiază de o cotă de bază și de o cotă tranzitorie pentru anul de comercializare 2006/2007 și care renunță la cota sa de bază avea dreptul de a produce până la nivelul cotei tranzitorii înainte de 30 septembrie 2006 fără a repune în discuție condițiile renunțării sale la cota de bază și ajutorul de restructurare aferent acestei renunțări, dar orice producție începând cu 1 octombrie 2006 trebuia să fie considerată ca o încălcare a angajamentelor asumate în temeiul renunțării la cota de bază;

— un angajament de renunțare la cota sa asumat de o întreprindere care solicită un ajutor de restructurare pentru anul de comercializare 2006/2007 a devenit obligatoriu pentru întreprinderea respectivă din momentul în care aceasta trebuia să știe, în calitate de operator normal avizat, că ajutorul corespunzător angajamentului menționat i se va plăti;

— atunci când o întreprindere a produs, prin nerespectarea angajamentului de renunțare la cota sa, o cantitate peste cotă, recuperarea ajutorului de restructurare acordat în schimbul renunțării constituie o restituire a plății nedatorate al cărei cumul cu o sancțiune pecuniară nu este interzis de niciun principiu al dreptului Uniunii. În schimb, impunerea a două sancțiuni concurente de penalizare a aceleiași producții este interzisă de principiul *non bis in idem*, care impune aplicarea numai a celei mai severe dintre cele două sancțiuni;

— atunci când este necesar să se recupereze un ajutor de restructurare din cauza nerespectării numai a unei părți din angajamentele asumate în schimbul acordării ajutorului menționat, trebuie să fie recuperată numai partea din ajutor corespunzătoare angajamentelor nerespectate."